

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36017430	Ricardo Mella	Vigo	2022/2023

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
ELE	Electricidade e electrónica	CMELE02	Instalacións de telecomunicacións	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0367	Empresa e iniciativa emprendedora	2022/2023	3	53	63

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	CRISTINA MONTENEGRO MOLDES
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Un ano máis vai impartirse no Ricardo Mella o módulo de Empresa e Iniciativa Emprendedora, que ten como obxectivos xerais espertar no alumnado o interese polo mundo da empresa e achegalo aos instrumentos necesarios para a creación e a determinación da viabilidade da mesma.

O alumnado que acode ao IES Ricardo Mella é maioritariamente de Vigo, da súa área metropolitana e dos concellos veciños, aínda que hai unha porcentaxe significativa de alumnado que ven doutros concellos máis alonxados. Vigo é unha zona con grandes posibilidades de crear novas empresas, despois de pasar nos últimos anos por unha profunda crise, especialmente no sector da construción do comercio e do naval. Coa superación de este longo período de crise existen posibilidades de encetar novos negocios, mesmo incluso como alternativa ao desemprego existente nos sectores máis novos da poboación.

O currículo do módulo baséase no Deseño Curricular Base (DCB), establecido por decreto da Consellería de Educación. Os DCBs constitúen, por tanto, a fonte normativa na que as profesoras e profesores debemos inspirarnos á hora de elaborar as nosas programacións de aula para cada módulo. Por outra banda, cómpre lembrar que os DCBs apróbanse en Galicia a partir do establecido con carácter xeral no Deseño Base de cada Título (DBT), establecido por Real Decreto emitido polo ministerio de Educación e con vixencia en toda España.

O currículo do módulo é común nos ciclos de FP Regrada, con independencia das cualificacións profesionais que se poidan adquirir coa obtención de cada título, e esta circunstancia posibilita a súa validación académica cando unha alumna ou alumno superou este módulo noutro ciclo formativo, xa sexa de grao medio ou superior

Con suxeición aos obxectivos xerais establecidos no Decreto 114/2010, polo que se establece a ordenación xeral da FP no sistema educativo de Galicia e tendo á vista o sinalado no Decreto 178/2010, do 1 de outubro, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao medio correspondente ao título de técnico en instalacións de telecomunicacións, e fixan as ensinanzas mínimas en cada un deles, tendo en conta a realidade do alumnado do Centro, particularizados en cada unha das 7 Unidades Didácticas a desenvolver, sinálanse como obxectivos xerais do módulo, os seguintes OBXECTIVOS XERAIS:

Avaliar a posibilidade de implantación dunha pequena empresa ou taller en función da súa actividade, o seu volume de negocio e os seus obxectivos.

Determinar as formas de contratación máis idóneas en función do tamaño, a actividade e os obxectivos dunha pequena empresa.

Elaborar, xestionar e organizar a documentación necesaria para a constitución dunha pequena empresa e a xerada polo desenvolvemento da súa actividade económica.

Promover a venda de produtos ou servizos mediante os medios ou as relacións adecuadas, en función da actividade comercial requirida.

Negociar con provedores e clientes, procurando as condicións máis vantaxosas nas operacións comerciais.

Crear, desenvolver e manter boas relacións con clientes reais ou potenciais.

Identificar, en tempo e forma adecuados, as accións derivadas das obrigas legais dunha empresa.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)	Resultados de aprendizaxe			
					36700			
					RA1	RA2	RA3	RA4
1	A iniciativa emprendedora.	Descrición que implica ser unha persoa emprendedora, analizar as súas características, vantaxes e inconvenientes. Saber como definir unha idea de negocio e reflectila no plan de empresa.	8	14	X			
2	A empresa e a súa contorna.	Comprender que é unha empresa, as súas funcións o obxectivos. Clasificar os diferentes tipos de empresas. Analizar a contorna empresarial e a súa localización. Coñecer o mercado ao que se dirixe e valorar a importancia de ser unha empresa socialmente responsable.	9	15		X		
3	Formas xurídicas e trámites de constitución.	Coñecer e analizar as diferente formas xurídicas dunha empresa. Identificar os trámites para a súa constitución.	7	10			X	
4	Plan de recursos humanos.	Coñecer a organización empresarial, a xestión dos recursos humanos e as obrigas da empresa en materia laboral.	7	11		X		
5	Plan de produción e comercialización.	Coñecer como se desenvolve a actividade productiva e comercial dunha empresa. Calcular os custos e os beneficios. Determinar o limiar de rendabilidade e o prezo de venda do ben ou servizo.	12	18		X		X
6	O plan de financiamento.	Descrición das opcións de financiamento dunha empresa. Coñecer os elementos para analizar a situación financeira dunha empresa.	12	18			X	X
7	Xestión administrativa e fiscal.	Familiarizarse coa documentación comercial básica que se manexa nunha empresa e coas obrigas fiscais.	8	14				X
Total:			63					

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A iniciativa emprendedora.	8

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	SI

4.1.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Recoñecer a importancia da persoa emprendedora no mundo actual, valorar a súa importancia social e estar abertos a selo elas/es mesmas/os. 1.2 Desenvolver o espírito emprendedor: innovación e creatividade. 1.3 Recoñecer as motivacións para crear unha empresa y identificar as cualidades das persoas emprendedoras. 1.4 Valorar as vantaxes e os inconvenientes de ser emprendedora ou emprendedor.	1	O espírito emprendedor e a persoa emprendedora.	1,5
2.1 Examinar as condicións que debe cumprir unha idea de negocio para ter posibilidades de éxito. 2.2 Identificar as fontes de ideas. 2.3 Analizar a idea de negocio: o produto que se vai comercializar e posicionamento do mesmo no mercado.	2	A idea de negocio	2,5
3.1 Definir o modelo de negocio e analizar o seu modelo de negocio a través do CANVAS. 3.2 Identificar o concepto, as características e o contido do plan de empresa.	3	Modelo de negocio e plan de empresa.	4,0
TOTAL			8.0

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.1 Identifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.	• PE.1 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	N	8
CA1.2 Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.	• PE.2 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	N	8
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na <u>actividade emprendedora</u> .	• PE.3 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	S	15
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector das instalacións de telecomunicacións.	• PE.4 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	S	12
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.	• PE.5 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	N	7
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.	• TO.1 - O proxecto empresarial: A idea de negocio	S	15
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito das instalacións de telecomunicacións, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.	• TO.2 - O proxecto empresarial: A idea de negocio	S	25

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.8 Analízouse a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.	<ul style="list-style-type: none"> PE.6 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos 	N	10
TOTAL			100

4.1.e) Contidos

Contidos
<p>Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade de instalacións de telecomunicacións (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).</p> <p>Cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.</p> <p>Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.</p> <p>Actuación das persoas emprendedoras no sector das telecomunicacións.</p> <p>O risco como factor inherente á actividade emprendedora.</p> <p>Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.</p> <p>Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.</p> <p>Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito das telecomunicacións.</p>

4.1.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
O espírito emprendedor e a persoa emprendedora. - O espírito emprendedor e características persoais das persoas emprendedoras.	<ul style="list-style-type: none"> Proxección de dous vídeos de Banespyme sobre dous emprendedores e a o remate xeración dun pequeno coloquio onde comecen a xurdir as ideas previas que teñen os alumnos sobre o tema. Explicación dos conceptos de iniciativa emprendedora e de espírito emprendedor, analizando os motivos e as motivacións que poden levar a unha persoa a ser empresario. Proxección do vídeo PANYEE FC - HISTORIAS DE SUPERACIÓN E MOTIVACIÓN e plantexamento de varias preguntas sobre o mesmo á clase. Proxección do vídeo DECÁLOGO DE UNA GRANJERA-MARTA ALVAREZ e proposta dun cuestionario sobre a proxección. Proposta de lectura do artigo de prensa O INCRIBEL CLUBE DOS BABY EMPRENDEDORES e cuestionario sobre o mesmo. 	<ul style="list-style-type: none"> Visionado dos vídeos introductorios de Banespyme e participación no coloquio. Visionado do vídeo PANYEE FC - HISTORIAS DE SUPERACIÓN E MOTIVACIÓN e resposta ás preguntas plantexadas sobre o mesmo á clase Visionado do vídeo DECÁLOGO DE UNA GRANJERA-MARTA ALVAREZ e cumprimentación do cuestionario sobre a proxección. Lectura de artigo de premsa e cumprimentación do cuestionario sobre o artigo. Visita da páxina web "Ipyme", rexistro na mesma e realización da enquisa "Autodiagnóstico de actitudes emprendedoras" 	<ul style="list-style-type: none"> Visionado do vídeo Decálogo de una granjera e cuestionario sobre a mesma cumprimentado. Visionado do vídeo Historias de superación e reflexión sobre o concepto de emprendedor/a e as cualidades para ser emprendedor/a Lectura de artigo xornalístico e cuestionario sobre o mesmo cumprimentado. Informe de autodiagnóstico de actitudes emprendedoras. Comprensión dos conceptos iniciativa emprendedora e espírito emprendedor. 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentacións power point Aula polivalente con equipos informáticos para os alumnos e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. Vídeo DECÁLOGO DE UNA GRANJERA-MARTA ALVAREZ. Vídeo PANYEE FC - HISTORIAS DE SUPERACIÓN E MOTIVACIÓN. Artigo de prensa O INCRIBEL CLUBE DOS BABY EMPRENDEDORES. Cuestionarios. Acceso á páxina web http://www.ipyme.org/ 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos PE.2 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos PE.3 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos PE.4 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos PE.5 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos 	1,5
A idea de negocio - A idea de negocio, fontes de ideas e análise da idea	<ul style="list-style-type: none"> Presentación power point explicando os contidos relacionados con esta actividade. Proxección do vídeo LA ESTRATEGIA DEL OCÉANO AZUL para traballar o concepto de idea innovadora e proposta de discusión. 	<ul style="list-style-type: none"> Realización dun cuestionario con breves preguntas relacionadas cos contidos explicados na aula. Visionado do vídeo LA ESTRATEGIA DEL OCÉANO AZUL e participación na discusión posterior. Busca de información en Internet sobre ideas emprendedoras vinculadas ao sector do título. Elección da idea de negocio para iniciar o deseño do proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades teóricas resoltas. Comprensión dos conceptos de idea de negocio e proposta de valor. Reflexión sobre o contido do vídeo LA ESTRATEGIA DEL OCÉANO AZUL. Selección dunha idea de negocio na que se baseará o Lenzo de Negocio e a redacción do proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> Vídeo LA ESTRATEGIA DEL OCÉANO AZUL. Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. Cuestionario de actividades teóricas. 	<ul style="list-style-type: none"> TO.1 - O proxecto empresarial: A idea de negocio TO.2 - O proxecto empresarial: A idea de negocio 	2,5

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Modelo de negocio e plan de empresa. - O modelo de negocio Canvas e o plan de empresa	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación do modelo de negocio Canvas (ou Bussines Model Canvas) e do seu contido. • Explicación do plan de empresa e do seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración dun lenzo no que se analice unha posible idea de negocio para desenvolver no plan de empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lenzo de negocio cos resultados do análise dunha idea de negocio. • Proba escrita. • Comprensión do contido e da utilidade do Lenzo de Negocio e do Plan de Empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Esquema do Lenzo de Negocio. • Esquema de Plan de Empresa. • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. • Proba escrita composta de preguntas tipo test e preguntas curtas de desenvolvemento. 	<ul style="list-style-type: none"> • PE.6 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos 	4,0
TOTAL						8,0

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	A empresa e a súa contorna.	9

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.2.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Coñecer o concepto de empresa, os seus obxectivos económico-financeiros e sociais e os elementos que a constitúen. 1.2 Identificar os diferentes tipos de empresas.	1	A empresa	1,5
2.1 Describir o concepto de contorna empresarial. 2.2 Diferenciar entre contorna xeral e específica. 2.3 Identificar os factores que inflúen na contorna xeral e os factores que inflúen na contorna específica que afectan á empresa. 2.4 Realizar un estudo DAFO da contorna da empresa. 2.5 Realizar o análise da contorna para a idea de negocio.	2	A contorna empresarial.	3,0
3.1 Coñecer o concepto de mercado, as súas características e estrutura. 3.2 Realizar unha segmentación do mercado. 3.3 Elaborar un estudo de mercado que inclúa o cliente obxectivo, a competencia, os produtos substitutivos e os provedores. 3.4 Incluir no plan de empresa o estudo de mercado e o segmento ou segmentos aos que dirixe o seu produto.	3	O mercado.	2,5
4.1 Recoñecer os criterios de localización empresarial. 4.2 Analizar o fenómeno de deslocalización.	4	A localización empresarial.	1,0
5.1 Analizar os conceptos de cultura empresarial e imaxe corporativa. 5.2 Valorar a importancia da Responsabilidade Social Corporativa 5.3 Identificar prácticas que incorporen valores éticos e sociais.	5	A cultura empresarial.	1,0
TOTAL			9.0

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.	• TO.1 - A empresa como sistema	N	4

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.	● LC.1 - Consecuencias da actividade empresarial no medio ambiente	N	4
CA2.3 Identifícanse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.	● PE.1 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	S	8
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.	● PE.2 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	S	8
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa instaladora de telecomunicacións en función da súa posible localización.	● PE.3 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	S	8
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.	● PE.4 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	N	4
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coas telecomunicacións e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.	● PE.5 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	N	5
CA2.8 Identifícanse, en empresas de telecomunicacións, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.	● PE.6 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	N	5
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.	● TO.2 - O proxecto empresarial: A RSC	S	7
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.	● PE.7 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	S	4
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de marketing.			0
CA2.12.1 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización e a responsabilidade social.	● LC.2 - Plan de empresa: A idea de negocio, o entorno, a localización empresarial e a responsabilidade social corporativa.	S	20
CA2.13 Identifícanse as características do mercado e a súa estrutura, e analízase o mercado meta e os criterios de segmentación do mercado de clientes.	● PE.8 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	S	8
CA2.14 Incorporouse un estudio do mercado ao proxecto empresarial.	● LC.3 - Plan de empresa: A idea de negocio, o entorno, a localización empresarial e a responsabilidade social corporativa.	S	10
CA2.18 Descríbense os diferentes criterios de localización dunha empresa.	● PE.9 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	S	5
TOTAL			100

4.2.e) Contidos

Contidos
<p>A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.</p> <p>0Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.</p> <p>Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa de telecomunicacións: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.</p> <p>Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa de telecomunicacións: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.</p> <p>Localización da empresa.</p> <p>O mercado: características e estrutura. O mercado meta e a segmentación do mercado de clientes</p> <p>O estudo de mercado no proxecto empresarial</p> <p>Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.</p> <p>Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.</p>

4.2.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de

avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
A empresa - A empresa e os tipos de empresas	<ul style="list-style-type: none"> Exposición dunha presentación power point na que se transmitan os contidos relacionados coa unidade didáctica Proxección de vídeos nos que se describa unha empresa, os seus obxectivos, elementos e a súa clasificación. 	<ul style="list-style-type: none"> Visionado de vídeos onde se describe o concepto de empresa Realización dun cuestionario con preguntas teóricas relacionadas cos contidos explicados. 	<ul style="list-style-type: none"> Cuestionario de actividades teóricas resolto. Elaboración de conclusións sobre os vídeos. 	<ul style="list-style-type: none"> Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. Cuestionario. 	<ul style="list-style-type: none"> TO.1 - A empresa como sistema 	1,5
A contorna empresarial. - A contorna xeral e a contorna específica.	<ul style="list-style-type: none"> Estudo do contorno da empresa: análise PEST e análise do entorno específico. Explicación do análise DAFO do entorno e da empresa, e indicacións de como se realiza un. Explicación do estudo CAME e indicacións de cómo se realiza un. 	<ul style="list-style-type: none"> Resolución dun caso práctico que consistirá en que o alumnado identifique os elementos do contorno xeral e específica dunha empresa do sector do ciclo. Elaboración do análise PEST e do análise específico sobre o seu proxecto empresarial. Realización do análise DAFO do entorno e da empresa sobre o plan de empresa. Realización do estudo CAME tras facer o análise DAFO sobre o seu proxecto empresarial 	<ul style="list-style-type: none"> Comprensión dos conceptos traballados na unidade. Caso práctico resolto. Informe sobre o análise do contorno xeral da empresa do seu proxecto. Informe sobre o análise do contorno específico do seu plan de empresa. Análise DAFO do proxecto empresarial. Estudo CAME do proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. Caso práctico. Esquema do Análise DAFO. Esquema do Estudio CAME Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.2 - Plan de empresa: A idea de negocio, o entorno, a localización empresarial e a responsabilidade social corporativa. 	3,0
O mercado. - Concepto e estrutura do mercado. O estudo de mercade e a segmentación.	<ul style="list-style-type: none"> Análise do concepto de mercado. Proposta de dous supostos prácticos sobre cálculo de cota de mercado e sobre clasificación de mercados. Explicación de que se entende por segmentación e de como se segmenta o mercado. Indicacións de como se elabora un estudo de mercado. 	<ul style="list-style-type: none"> Resolución de supostos prácticos sobre cota de mercado. Determinación de cal é o segmento de mercado ao que vai dirixido o seu produto ou servizo. Elaboración dun estudo de mercado sobre o seu proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> Segmentación do mercado para o seu proxecto empresarial. Supostos prácticos resoltos. Estudo de mercado para o seu plan de empresa. Asimilación dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. Supostos prácticos sobre cota de mercado. Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. 	<ul style="list-style-type: none"> LC.3 - Plan de empresa: A idea de negocio, o entorno, a localización empresarial e a responsabilidade social corporativa. PE.1 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos PE.2 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos PE.3 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos PE.8 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos 	2,5

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
A localización empresarial. - A localización da empresa e os criterios que determinan a ubicación da empresa.	<ul style="list-style-type: none"> • Presentación power point a través da cal vaise explicando ao alumnado a importancia da localización dunha empresa e os criterios a seguir segundo a empresa sexa de tipo industrial ou comercial. • Proxección dun vídeo sobre deslocalización industrial e proposta dun cuestionario sobre o mesmo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Visionado do vídeo sobre deslocalización industrial e resolución do cuestionario sobre o mesmo. • Localización da idea negocio no plan de empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cuestionario sobre o vídeo de deslocalización resolto. • Informe de localización do negocio no proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proyector e pantalla para a profesora. • Vídeo sobre deslocalización industrial. • Cuestionario. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.2 - Plan de empresa: A idea de negocio, o entorno, a localización empresarial e a responsabilidade social corporativa. • PE.9 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos 	1,0
A cultura empresarial. - A cultura empresarial, a imaxe corporativa e a responsabilidade social corporativa.	<ul style="list-style-type: none"> • Análise dos conceptos cultura empresarial, imaxe corporativa e responsabilidade social corporativa. • Proxección dun vídeo sobre un exemplo da imaxe corporativa da empresa acciona. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilación dos contidos explicados. • Descricións das accións levadas a cabo no proxecto de empresa relativas á Responsabilidade Social Corporativa. • Realización dunha proba escrita sobre os contidos da unidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración de conclusións sobre os vídeos. • Elaboración dun informe coas medidas propostas relativas á RSC da empresa. • Proba escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proyector e pantalla para a profesora. • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Vídeo sobre a Imaxe corporativa. • Proba escrita composta de preguntas tipo test, 2 preguntas curtas de desenvolvemento e un suposto práctico. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Consecuencias da actividade empresarial no medio ambiente • LC.2 - Plan de empresa: A idea de negocio, o entorno, a localización empresarial e a responsabilidade social corporativa. • PE.4 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos • PE.5 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos • PE.6 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos • PE.7 - P.E.1- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos • TO.2 - O proxecto empresarial: A RSC 	1,0
TOTAL						9,0

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Formas xurídicas e trámites de constitución.	7

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.3.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Introducir os conceptos de persoa física e persoa xurídica. 1.2 Definir o concepto de empresario/a individual e os requisitos de debe cumprir unha persoa para ser empresaria individual. 1.3 Identificar a comunidade de bens como unha alternativa para a creación dunha empresa entre varias persoas que actúan como persoas físicas. 1.4 Definir que é unha sociedade mercantil e diferenciar entre o distintos tipos de sociedades: sociedades personalistas, capitalistas e de economía social. 1.5 Analizar as vantaxes e inconvenientes das diferentes formas xurídicas. 1.6 Concretar no plan de empresa a forma xurídica elixida e xustificalo.	1	A forma xurídica da empresa.	5,0
2.1 Identifica as institucións e vías de asesoramento na creación de empresas como axuda na realización do plan de empresa. 2.2 Coñecer os diferentes trámites e a documentación necesaria para a posta en marcha do negocio. 2.3 Incluir no plan de empresa os trámites a realizar para a constitución e posta en marcha da mesma.	2	Trámites para a constitución e posta en marcha da empresa.	2,0
TOTAL			7

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA3.1 Analízouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cumpren para desenvolver a actividade empresarial.	● PE.1 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	N	7
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.	● PE.2 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	S	15
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector das telecomunicacións.	● LC.1 - A economía social no sector do ciclo	N	10
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.	● PE.3 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	S	10
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.	● PE.4 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	S	10
CA3.6 Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.	● PE.5 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	S	8

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA3.7 Identifícanse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.	• LC.2 - O plan de empresa: O DUE e os PAE	N	10
CA3.9 Inclúese no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.			0
CA3.9.1 Inclúese no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica e os trámites administrativos.	• LC.3 - O plan de empresa: elección da forma xurídica e dos trámites de constitución	S	30
TOTAL			100

4.3.e) Contidos

Contidos
<p>A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.</p> <p>Formas xurídicas das empresas.</p> <p>Responsabilidade legal do empresario.</p> <p>A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.</p> <p>Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.</p> <p>Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.</p> <p>Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.</p> <p>Plan de empresa: elección da forma xurídica e trámites administrativos para a creación e posta en marcha dunha empresa.</p>

4.3.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
A forma xurídica da empresa. - Análise das distintas formas xurídicas que pode adoitar unha empresa.	<ul style="list-style-type: none"> Expor a diferenza entre personalidade física e xurídica. Analizar os distintos tipos de responsabilidade. Proxección do vídeo de infoautónomos "Vantaxes e inconvenientes de ser autónomx" e proposta dun cuestionario sobre a mesma. Visita guiada á páxina Ipyme, onde se irán analizando as características das formas xurídicas máis utilizadas. Proposta de varios supostos prácticos onde o alumnado deberá determinar o tipo de empresa máis axeitada a cada situación, indicando ademais que tipo de responsabilidade e réxime fiscal lle corresponde. 	<ul style="list-style-type: none"> Elaboración dun cadro resumo coas principais características das formas xurídicas máis usuais, para o cal utilizarase principalmente a páxina web de Ipyme. Visionado do documento gráfico e resolución do cuestionario sobre lo mesmo. Resolución dos supostos prácticos sobre identificación da forma xurídica máis axeitada para cada situación proposta. Decidir a forma xurídica para o seu proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> Cadro resumo das formas xurídicas elaborado (para que sirva como ficha de repaso). Cuestionario sobre o vídeo de infoautónomos resolto. Supostos prácticos resoltos. Asimilación dos contidos. Selección de forma xurídica para o plan de empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. Cuestionario sobre o vídeo. Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. Cadro das formas xurídicas máis usadas y as súas principais características para cumprimentar. Supostos prácticos. Vídeo Infoautónomos "Vantaxes e inconvenientes de ser autónomx". 	<ul style="list-style-type: none"> LC.1 - A economía social no sector do ciclo LC.3 - O plan de empresa: elección da forma xurídica e dos trámites de constitución PE.1 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos PE.2 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos PE.3 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos PE.4 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	5,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Trámites para a constitución e posta en marcha da empresa. - Cales son os trámites para constituir unha empresa e o proceso de posta en marcha da mesma	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación da diferenza entre trámites de constitución e trámites de posta en marcha. • Indicación dos tramites precisos para constituir unha empresa. • Proposta de dous supostos prácticos onde nun analizaranse varios nomes de sociedades, indicando se se cumpren ou non os requisitos para solicitar a certificación negativa do nome, e por qué, e noutro haberá que indicar a cantidade de cartos a ingresar nunha conta corrente segundo o tipo de empresa de que se trate. • Exposición dos tramites precisos para poñer en marcha unha empresa. Aquí a profesora amosará estes trámites a través da visita ao portal de internet Ipyme ou outro similar onde se pode atopar información relativa a estes trámites. • Indicación das institucións e vías de asesoramento ás que se pode acudir para os trámites de constitución e posta en marcha, incidindo nos Puntos de Atención ao Emprendedor (PAE), no Portelo Único Empresarial e nos Viveiros de Empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolución dos supostos prácticos propostos sobre denominación social e capital inicial a depositar. • Realización dun informe cos trámites previos de constitución precisos para a empresa do seu proxecto empresarial. • Elaboración dun informe cos trámites de posta en marcha para o seu plan de empresa. • Realización dunha proba escrita sobre os contidos da unidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilación dos contidos. • Supostos prácticos resoltos. • Informe dos trámites previos para a constitución da empresa do seu proxecto empresarial. • Informe dos trámites precisos de posta en marcha para o seu plan de empresa. • Proba escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aula polivalente con equipos informáticos para o alumnado e ordenador, proxeccionador e pantalla para a profesora. • Conexión a internet e acceso a páxinas web como Ipyme, Circe, Rexistro Mercantil Central, AEAT.... • Apuntamentos ou libro de texto da editorial "Tulibrodefp" e presentación power point. • Supostos prácticos. • Proba escrita composta de preguntas tipo test e preguntas curtas de desenvolvemento. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.2 - O plan de empresa: O DUE e os PAE • LC.3 - O plan de empresa: elección da forma xurídica e dos trámites de constitución • PE.5 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	2,0
TOTAL						7,0

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Plan de recursos humanos.	7

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.4.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Elaborar un organigrama e realizar unha análise de postos de traballo. 1.2 Determinar o proceso de selección. 1.3 Deseñar o organigrama do proxecto empresarial.	1	Organización empresarial.	1,5
2.1 Coñecer as obrigas laborais da empresa. 2.2 Saber como se calculan os custos de persoal. 2.3 Analizar os custos de persoal no proxecto empresarial.	2	As obrigas da empresa en materia laboral.	4,0
3.1 Coñecer o réxime de cotización das persoas autónomas. 3.2 Analizar os custos de Seguridade Social dos/as promotores/as do proxecto empresarial.	3	Réxime especial das persoas traballadoras autónomas ou por conta propia.	1,5
TOTAL			7.0

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.11 Descríbense as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de telecomunicacións, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.	• PE.1 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	N	20
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.			0
CA2.12.2 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a organización do proceso produtivo e comercial e dos recursos necesarios.	• LC.1 - Plan de empresa: o plan de recursos humanos e os custos do persoal.	S	40
CA2.16 Descríbiuse a estrutura organizativa dunha empresa, analizando as diferentes áreas funcionais.	• PE.2 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	S	20
CA2.17 Analizáronse as obrigas da empresa en materia laboral, calculando os custos de persoal da empresa.	• PE.3 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	S	20
TOTAL			100

4.4.e) Contidos

Contidos
<p>0 Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.</p> <p>A organización empresarial e a xestión dos recursos humanos.</p> <p>Obrigas da empresa en materia laboral e custos de persoal.</p>

4.4.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Organización empresarial. - A organización empresarial e a xestión dos recursos humanos.	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación dos conceptos de dirección e liderado e das teorías do liderado. • Análise de cómo se organiza unha empresa: os departamentos, o organigrama e os postos de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de varios supostos prácticos sobre as diferentes teorías do liderado. • Elaboración do organigrama para o proxecto empresarial. • Análise dos postos de traballo que van existir na empresa do seu proxecto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Análise dos postos de traballo do proxecto. • Supostos prácticos resoltos. • Organigrama do proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. • Supostos prácticos. • Modelos de organigramas. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Plan de empresa: o plan de recursos humanos e os custos do persoal. • PE.1 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos • PE.2 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	1,5
As obrigas da empresa en materia laboral. - Obrigas laborais da empresa e custos de persoal.	<ul style="list-style-type: none"> • Indicación de cales son as obrigas da empresa en materia laboral. • Mostra de como se calcula o coste efectivo de contratar a unha persoa traballadora. • Proposta de varios supostos prácticos onde o alumnado calcule os custos salariais dunha persoa traballadora. • Proposta de lectura dun extracto do artigo de prensa do País "Mimar al empleado pese a la crisis" e cuestionario sobre o texto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolución dos supostos prácticos de cálculo de custos salariais. • Cálculo dos custos salariais do persoal implicado no proxecto empresarial. • Lectura do artigo de prensa e resolución do cuestionario sobre o mesmo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Custos salariais do persoal do proxecto calculado. • Cuestionario sobre o artigo resolto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. • Cuestionario sobre o artigo xornalístico. • Artigo de prensa do País " Mimar al empleado frente a la crisis". • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Supostos prácticos sobre cálculo de custos de persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Plan de empresa: o plan de recursos humanos e os custos do persoal. • PE.3 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	4,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Réxime especial das persoas traballadoras autónomas ou por conta propia. - A cotización das persoas autónomas.	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación das obrigas relativas ao Réxime Especial de Persoas Traballadoras Autónomas. • Mostra do cálculo da cota do RETA. • Proposta de supostos de cálculo da cota de persoas traballadoras autónomas en diferentes situacións. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilación dos contidos. • Realización dos supostos de cálculo da cota de persoas autónomas. • Realización dunha proba escrita sobre os contidos da unidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Supostos de cálculo resoltos. • Cálculo das cotas do RETA das persoas promotoras do proxecto empresarial. • Proba escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Supostos de cálculo. • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. • Proba escrita composta de preguntas tipo test, 2 preguntas curtas de desenvolvemento e un suposto práctico. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Plan de empresa: o plan de recursos humanos e os custos do persoal. • PE.3 - P.E.2 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	1,5
TOTAL						7,0

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Plan de produción e comercialización.	12

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.5.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Identificar os principais elementos do activo dunha empresa.	1	Inversións empresariais: o activo da empresa.	1,5
2.1 Identificar os diferentes tipos de existencias que podemos atopar nunha empresa. 2.2 Analizar en que consiste a función de aprovisionamento: compras, almacenaxe e xestión de stocks.	2	O aprovisionamento na empresa.	1,0
3.1 Clasificar os produtos segundo diversos criterios. 3.2 Analizar o ciclo de vida dun produto. 3.3 Identificar as estratexias que se poden aplicar sobre os produtos.	3	O produto.	1,5
4.1 Analizar as técnicas básicas de promoción do produto.	4	A distribución do produto.	1,5
5.1 Analizar as técnicas básicas de promoción do produto.	5	A promoción do produto.	1,5
6.1 Coñecer a estrutura de custos dunha empresa diferenciando entre custos variables de fixos. 6.2 Determinar o prezo de venda dun produto en función dos custos e a marxe de beneficio que se queira acadar. 6.3 Saber como se calcula o nivel de beneficios dunha empresa. 6.4 Definir o concepto de limiar de rendabilidade e como poder calculalo. 6.5 Identificar as estratexias sobre o prezo que se poden adoitara por parte da empresa.	6	Cálculo do custo, beneficio e prezo de venda.	5,0
TOTAL			12.0

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.11 Descríbense as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de telecomunicacións, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.	• PE.1 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	S	20
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.			0

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA2.12.2 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a organización do proceso produtivo e comercial e dos recursos necesarios.	• LC.1 - Plan de empresa: plan de produción e plan de comercialización	S	25
CA2.15 Definíuse a función comercial dunha empresa valorando a súa importancia para o éxito no mercado.	• PE.2 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	S	20
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.	• PE.3 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	N	20
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.	• LC.2 - Plan de empresa: viabilidade económica	S	15
TOTAL			100

4.5.e) Contidos

Contidos
<p>0Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.</p> <p>Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.</p> <p>A función comercial nunha empresa</p> <p>Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector das telecomunicacións.</p> <p>Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.</p> <p>Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.</p>

4.5.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Inversións empresariais: o activo da empresa. - Trátase de que o alumnado identifique os diferentes elementos que constitúen o activo dunha empresa.	<ul style="list-style-type: none"> • Presentación powerpoint na que se expliquen os novos contidos relacionados co activo da empresa, diferenciando entre activo non corrente e activo corrente. • Mostra dun caso práctico relacionado identificación dos elementos que forman parte do activo da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolución dun cuestionario de preguntas teóricas relacionadas cos contidos explicados. • Resolución dalgún caso práctico na que o alumnado teña que ordenar os elementos do activo dunha empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilación dos contidos. • Cuestionario de preguntas teóricas resolto. • Casos prácticos de clasificación dos elementos do activo resoltos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Suposto práctico resolto. • Cuestionario de preguntas teóricas. • Supostos prácticos para resolver. • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Plan de empresa: plan de produción e plan de comercialización • PE.1 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos • PE.3 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	1,5

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
O aprovisionamento na empresa. - Trátase de que o alumnado entenda en qué consiste a función de aprovisionamento e valore a súa importancia.	<ul style="list-style-type: none"> • Análise do aprovisionamento: as compras, o almacenamento e a xestión de inventarios. • Indicacións de como se calcula o valor do almacén: o método FIFO e o Precio Medio Ponderado. • Mostra de como se calcula o stock de seguridade e o punto de pedido (método Wilson). • Proposta de varios supostos prácticos de cálculo do valor do almacén utilizando os dous métodos de cálculo. • Proposta de varios supostos prácticos de cálculo do stock de seguridade e do momento de pedido. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar un informe coas vantaxes e inconvenientes da subcontratación de funcións. • Resolución dos supostos prácticos de cálculo do valor do almacén. • Resolución dos supostos prácticos do cálculo de stock de seguridade e do punto de pedido. • Deseño do plan de aprovisionamento da empresa para incorporar ao proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilación dos contidos. • Informe de vantaxes e inconvenientes da subcontratación de funcións. • Supostos prácticos de cálculo do valor do almacén resoltos. • Supostos prácticos de cálculo de stock de seguridade e do punto de pedido resoltos. • Plan de aprovisionamento para o proxecto de empresa realizado. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxección e pantalla para a profesora. • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Supostos prácticos. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Plan de empresa: plan de produción e plan de comercialización • PE.1 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	1,0
O produto. - Trátase de explicar a evolución do produto no mercado ao longo da vida, así como clasificar os produtos e establecer unha estratexia de actuación.	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación do ciclo de vida do produto e das estratexias que pode seguir a empresa coa axuda dun powerpoint. • Proxección dun vídeo relacionado co ciclo de vida do produto. • Proposta dun cuestionario con preguntas teóricas relacionadas cos novos contidos explicados. • Proposta de varios casos prácticos de identificación da fase do ciclo de vida onde se atopa un produto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Visionado dun vídeo relacionado co ciclo de vida do produto. • Resolución dun cuestionario de preguntas teóricas. • Resolución de varios casos prácticos de identificación da fase do ciclo de vida do produto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cuestionario de preguntas teóricas resolto. • Casos prácticos de identificación da fase do ciclo de vida do produto resoltos. • Elaboración de conclusións sobre os vídeos. • Asimilación dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxección e pantalla para a profesora. • Vídeo sobre o ciclo de vida do produto. • Cuestionario de preguntas teóricas. • Casos prácticos sobre as fases do ciclo de vida do produto. • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Plan de empresa: plan de produción e plan de comercialización • PE.2 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	1,5
A distribución do produto. - Trátase de identificar as principais formas de distribución dun produto.	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación, coa axuda dunha presentación powerpoint, das diferentes estratexias de distribución dun produto no mercado. • Proxección dalgún vídeo relacionado coa función de distribución na empresa. • Proposta dun cuestionario de preguntas teóricas relacionadas cos canáis e as estratexias de distribución. 	<ul style="list-style-type: none"> • Visionado dalgún vídeo sobre a función de distribución na empresa. • Realización dun cuestionario de preguntas teóricas sobre os canáis e as estratexias de distribución. • Deseño dos canáis e da/s estratexia/s de distribución a empregar no proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilación dos contidos. • Selección dos canáis e das estratexias para o proxecto empresarial. • Conclusións sobre os vídeos visionados na aula. • Cuestionario de preguntas teóricas resolto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cuestionario de preguntas teóricas. • Vídeo sobre a función de distribución na empresa. • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxección e pantalla para a profesora. • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Plan de empresa: plan de produción e plan de comercialización • PE.2 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	1,5

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
A promoción do produto. - Trátase de identificar as técnicas básicas de dar a coñecer o produto no mercado.	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación, a través dunha presentación powerpoint, das diferentes estratexias de comunicación dun produto. • Proxección dalgún vídeo relacionado coa promoción dos produtos nas empresa. • Proposta dun cuestionario de preguntas teóricas sobre as estratexias de comunicación dos produtos na empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Visionado dalgún vídeo sobre a promoción dos produtos. • Resolución do cuestionario de preguntas teóricas sobre estratexias de comunicación. • Busca de exemplos de estratexias de comunicación que empregan as empresas do noso contorno. • Deseño da/s estratexia/s de comunicación a empregar no proxecto empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conclusións sobre os vídeos visionados na aula. • Cuestionario de preguntas teóricas resolto. • Informe das estratexias de comunicación máis empregadas polas empresas da nosa contorna. • Selección da estratexia de comunicación para o proxecto empresarial. • Asimilación dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Vídeos sobre estratexias de promoción. • Cuestionario de preguntas teóricas. • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Plan de empresa: plan de produción e plan de comercialización • PE.2 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	1,5
Cálculo do custo, beneficio e prezo de venda. - Trátase de que o alumnado saiba determinar o nivel de beneficios e prezo de venda dun produto en función da estrutura de custos da empresa.	<ul style="list-style-type: none"> • Análise dos custos en que incurre unha empresa: custos fixos e custos variables. • Explicación de que é o limiar de rendabilidade e indicación de como se calcula. • Proposta de varios supostos prácticos sobre cálculo do limiar de rendabilidade para que se resolvan na aula. • Mostra de cómo se calcula o beneficio e de como se calcula o prezo de venda. • Explicación das estratexias que se poden tomar sobre o prezo do produto. • Proposta de varios supostos prácticos sobre cálculo de beneficios e cálculo do prezo de venda para resolver na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> • Análise dos custos fixos e dos custos variables do proxecto empresarial para incluír no mesmo. • Resolución dos supostos prácticos sobre cálculo do limiar de rendabilidade. • Resolución de supostos prácticos sobre cálculo de beneficios e cálculo do prezo de venda. • Determinación das estratexias a adoitar sobre o prezo no proxecto profesional. • Realización dunha proba escrita sobre os contidos da unidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Supostos prácticos resoltos. • Asimilación dos contidos. • Informe sobre custos fixos e variables do proxecto empresarial para incluír no mesmo. • Selección das estratexias sobre o prezo no proxecto empresarial. • Proba escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apuntamentos da profesora ou libro de texto da editorial "Tulibrodefp" e presentacións powerpoint. • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. • Acceso a internet para consultar páxinas web de posibles provedores. • Supostos prácticos sobre punto morto. • Supostos prácticos sobre cálculo de beneficios e prezo de venda. • Proba escrita composta de preguntas tipo test e supostos prácticos de cálculo. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.2 - Plan de empresa: viabilidade económica • PE.2 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	5,0
TOTAL						12,0

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	O plan de financiamento.	12

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.6.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Calcular as inversións e gastos iniciais do proxecto. 1.2 Coñecer as distintas fontes de financiamento propias e alleas. 1.3 Valorar que fontes de financiamento precisará o proxecto. 1.4 Saber localizar as posibles axudas e subvencións . 1.5 Engadir no plan de empresa o plan de financiamento do proxecto empresarial.	1	Inversión e financiamento.	6,0
2.1 Clasificar os elementos patrimoniais en activo, pasivo e patrimonio neto. 2.2 Representar gráficamente un balance ordeado por masas. 2.3 Calcular a conta de resultados. 2.4 Elaborar un plan de tesourería. 2.5 Calcular o fondo de manobra e os ratios máis importantes. 2.6 Engadir no plan de empresa o estudo de viabilidade financeira.	2	Análise contable e financeiro.	6,0
TOTAL			12

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas instaladoras de telecomunicacións tendo en conta a súa localización.	• TO.1 - Axudas e subvencións para a creación dunha empresa	N	10
CA3.9 Inclúise no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.			0
CA3.9.2 Inclúise no plan de empresa información relativa ás axudas e subvencións dispoñibles para unha persoa emprendedora.	• LC.1 - Plan de empresa: Financiamento público. Axudas e subvencións.	N	10
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.	• PE.1 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	S	20

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA4.2 Descríbíronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.	• PE.2 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	N	10
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.			0
CA4.5.1 Analizáronse as fontes de financiamento nunha empresa do sector de instalación de telecomunicacións.	• PE.3 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos	S	25
CA4.5.2 Inclúíuse no plan de empresa o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.	• LC.2 - Plan de empresa: plan de financiamento	S	25
TOTAL			100

4.6.e) Contidos

Contidos
<p>Axudas e subvencións para a creación dunha empresa de telecomunicacións.</p> <p>Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.</p> <p>Plan de empresa: xestión de axudas e subvencións.</p> <p>Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector das telecomunicacións.</p> <p>Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.</p> <p>Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e ratios financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.</p> <p>Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.</p> <p>Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.</p>

4.6.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Inversión e financiamento. - Inversión, fontes de financiamento e axudas e subvencións	<ul style="list-style-type: none"> • Distinción entre os conceptos de inversión e gastos iniciais. Proposta de varios supostos para que o alumnado identifiquen se se trata dunha inversión ou dun gasto inicial. • Análise das diferentes fontes de financiamento: fontes de financiamento propio e fontes de financiamento alleo. • Explicación de como se calcula un préstamo bancario (método francés) e proposta de 2 supostos prácticos de cálculo do cadro de amortización dun préstamo segundo o método francés. • Mostra de como se calculan os custos dunha póliza de crédito e o que custa o desconto dun pagaré. • Identificación das posibles axudas e subvencións públicas que se ofrecen as persoas emprendedoras. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolución dos supostos prácticos identificando inversión ou gasto inicial. • Resolución dos supostos prácticos sobre cálculo do cadro de amortización dun préstamo. • Identificar as posibles axudas e subvencións para o proxecto empresarial. • Elaboración dun estudo de viabilidade financeira para incorporar ao plan de empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilación dos contidos. • Resolución dos supostos prácticos de cálculo de préstamos. • Informe das axudas e subvencións axeitadas. • Plan de financiamento para o plan de empresa. • Resolución dos supostos prácticos identificando inversión a gasto inicial. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Supostos prácticos sobre inversión e gasto inicial.. • Supostos prácticos sobre cálculo de préstamos. • Acceso ás páxinas webs das Consellerías de Industria e Traballo, Igape e Liña ICO • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxección e pantalla para a profesora. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.1 - Plan de empresa: Financiamento público. Axudas e subvencións. • PE.3 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos • TO.1 - Axudas e subvencións para a creación dunha empresa 	6,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Análise contable e financeiro. - Estudo do balance de situación, da conta de resultados e do plan de tesourería.	<ul style="list-style-type: none"> • Distinción entre activo pasivo, e explicación das diferentes masas patrimoniais do activo, do pasivo e do patrimonio neto. • Indicación de como se elabora un balance de situación, e proposta dun suposto práctico onde o alumnado deberá clasificar as diferentes partidas en activo, pasivo e patrimonio neto e presentar o correspondente balance de situación. • Explicación da conta de resultados e da súa estrutura, e proposta dun suposto práctico onde o alumnado deberá, partindo dos datos do suposto práctico anterior, elaborar unha conta de resultados. • Exposición do plan de tesourería e da súa utilidade. • Análise do balance: mostra de cómo se representa gráficamente un balance e de como se calcula o fondo de manobra e os principais ratios. • Proposta de varios supostos prácticos onde as alumnas e alumnos deberán calcular o fondo de manobra e os principais ratios en diferentes situacións. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolución do suposto práctico de presentación dun balance de situación. • Resolución do suposto práctico de elaboración dunha conta de resultados. • Resolución dos supostos prácticos de cálculo de fondo de manobra e dos principais ratios. • Elaboración do plan de tesourería para incorporar ao proxecto empresarial. • Realización dunha proba escrita sobre os contidos da unidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suposto práctico sobre un balance de situación resolto. • Suposto práctico sobre elaboración dunha conta de resultados resolto. • Supostos prácticos de cálculo de fondo de manobra e principais ratios resoltos. • Proba escrita. • Asimilación dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Supostos prácticos. • Esquemas de: balance de situación, conta de resultados e plan de tesourería. • Proba escrita consistente en preguntas tipo test e preguntas curtas de desenvolvemento. • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxeccionador e pantalla para a profesora. 	<ul style="list-style-type: none"> • LC.2 - Plan de empresa: plan de financiamento • PE.1 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos • PE.2 - P.E.3 - Cuestionario de preguntas tipo test e dous supostos prácticos con catro preguntas curtas para cada un dos supostos 	6,0
TOTAL						12,0

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Xestión administrativa e fiscal.	8

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.7.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Analizar os diferentes documentos asociados ás operacións de compra-venta. 1.2 Analizar as diferentes operacións de pago-cobro nunha operación de compra-venta.	1	Xestión administrativa.	3,5
2.1 Identificar as diferentes obras fiscais da empresa. 2.2 Relacionar os impostos que afectan á actividade desenvolta no plan de empresa.	2	Xestión fiscal.	4,5
TOTAL			8.0

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resúmenes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionadas con instalacións de telecomunicacións, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal.	• PE.1 - P.E.3- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	S	50
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa.	• PE.2 - P.E.3- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos	S	50
TOTAL			100

4.7.e) Contidos

Contidos
Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa de telecomunicacións: documentos administrativos e documentos de pagamento.
Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

4.7.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Xestión administrativa. - A documentación ligada ao proceso de compra e de pago.	<ul style="list-style-type: none"> • Análise dos documentos que integran o proceso xeral na compravenda: o pedido, o albarán, a factura, o recibo, o cheque, o pagaré e a letra de cambio. • Proposta de cumprimentación dunha factura e dun documento de pago partindo dun suposto de compravenda. • Proposta de varios supostos prácticos sobre os contidos traballados. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración dun cadro resumo que inclúa os principais documentos que integran o proceso xeral na compravenda e as súas características. • Cumprimentación dunha factura e dun documento de pago segundo os datos dunha compravenda. • Realización de varios supostos prácticos sobre os contidos da unidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilación dos contidos. • Factura cumprimentada. • Documento de pago cumprimentado. • Supostos prácticos resolto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Modelos de factura e documentos de pago en branco. • Supostos prácticos. • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. 	<ul style="list-style-type: none"> • PE.2 - P.E.3- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos 	3,5
Xestión fiscal. - Os impostos que afectan á empresa.	<ul style="list-style-type: none"> • Identificación dos principais impostos que afectan ás empresas (IRPF, IVE e Imposto de Sociedades) e explicación das súas principais características. • Proposta de varios supostos prácticos de cálculo de impostos: IRPF (estimación directa simplificada) e IVE. • Dirixir a visita á páxina web da AEAT, localizando os distintos modelos dos impostos, a súa normativa e o calendario do contribuínte 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolución de varios supostos prácticos de cálculo de impostos: IRPF (estimación directa simplificada) e IVE. • Visita guiada pola profesora á páxina web da AEAT, localizando os distintos modelos dos impostos, a súa normativa e o calendario do contribuínte. • Identificar os impostos que afectan á actividade desenvolta no plan de empresa indicando os libros contables que debe levar. • Realización dunha proba escrita sobre os contidos da unidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Informe sobre os impostos que afectan á actividade do proxecto empresarial e sobre os libros contables obrigatorios. • Proba escrita. • Asimilación dos contidos. • Supostos prácticos sobre tributos resolto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Supostos prácticos sobre impostos. • Acceso á páxina web da AEAT. • Apuntamentos ou libro de texto "Tu Libro de FP" e presentación power point. • Proba escrita consistente en preguntas tipo test e preguntas curtas de desenvolvemento e de cálculo. • Aula polivalente con ordenadores con conexión a internet para o alumnado e ordenador, proxector e pantalla para a profesora. 	<ul style="list-style-type: none"> • PE.1 - P.E.3- Cuestionario de preguntas tipo test e supostos prácticos 	4,5
TOTAL						8,0

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

5.1 MINIMOS ESIXIBLES.

Establécense como mínimos esixibles os seguintes:

- Valora a importancia da iniciativa individual, a creatividade e a formación como requisitos indispensables para poder desenvolver con éxito unha actividade emprendedora e identifica ideas innovadoras.
- Identifica os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa e realiza o seu análise DAFO.
- Coñece os custos sociais das empresas.
- Valora a ética e a cultura empresarial.
- Pensa nunha boa idea de negocio.
- Coñece a estrutura do proxecto empresarial.
- Confecciona, segundo os pasos indicados, un plan de empresa para o seu sector de actividade.
- Identifica os requisitos para ser empresario.
- Coñece as características das empresas segundo a forma xurídica así como as vantaxes e desvantaxes de cada unha.
- Sabe as implicacións da responsabilidade económica limitada e ilimitada.
- Explica todos os trámites que se deben levar a cabo para por en marcha a actividade empresarial do seu proxecto empresarial.
- Identifica as axudas, subvencións e fontes de financiamento tanto a curto como a longo prazo ás que poden optar as empresas.
- Cumprimenta correctamente un pedido, albará, factura, cheque, letra, pagaré e recibo e distingue que empresa é a que debe elaboralo e o circuíto que percorre.
- Coñece os principais libros contables e cumprimenta correctamente un balance simple ea conta de resultados.
- Describe os catro elementos do marketing mix e relaciona as nocións básicas sobre o produto, prezo, promoción e distribución do produto.
- Coñece as principais características do IRPF, IS, IVE e impostos municipais así como o calendario fiscal, e identifica qué impostos afectan a cada forma xurídica.

5.2. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

A cualificación do módulo será numérica, entre 1 e 10, sen decimais, considerándose positivas as puntuacións iguais ou superiores a 5. As alumnas e alumnos que non acaden unha nota de cinco puntos na cualificación das avaliacións, estarán obrigados a realizar as correspondentes probas de recuperación de acordo cos criterios que se establecen no apartado 6.a). Se nalgún trimestre se realizasen máis de unha proba escrita, será preciso obter nelas unha puntuación mínima de 4,5 para que poida facer media. En caso contrario o alumnado deberá recuperar os contidos non superados no trimestre. A nota media dos parciais deberá dar resultado unha puntuación mínima de 5 para poder superar a avaliación.

A superación do segundo trimestre non suporá a superación do primeiro no caso de que éste estivera suspenso, debendo o alumnado recuperar os contidos que non teña superados.

A cualificación da 2ª avaliación será a cualificación final do módulo. Esta calcularase como a nota media das diferentes notas parciais obtidas na 1ª e na 2ª avaliación. Para o alumnado que teña pendente algunha avaliación a nota do segundo trimestre será, como máximo, 4, debendo recuperar a materia pendente no período de recuperación de xuño. Considerarase que o alumnado superou o módulo se obtén unha puntuación mínima total de 5 sobre 10 puntos.

Os INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN empregados para valorar os resultados de aprendizaxe son:

- * Probas escritas: que consistirán nun cuestionario de preguntas tipo test (puntuando negativamente as respostas incorrectas), preguntas curtas de desenvolvemento e exercicios de cálculo numérico. Todas as preguntas de cada proba escrita sumarán 10 puntos.
- * Proxecto empresarial: consistirá na elaboración dun plan de empresa, debendo estar debidamente cumprimentado en todo-los seus apartados. O alumno deberá entregar o plan en papel debidamente presentado e cumprindo os prazos establecidos, e deberá expoñer de forma oral a parte correspondente de cada trimestre ao final do mesmo apoiándose dunha presentación power point do plan.
- * Actividades/ casos prácticos: poden ser actividades ou casos prácticos a resolver de forma individual ou por parellas ou equipos de traballo.

Os CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN que se empregarán para avaliar ao alumno/a e o peso que ten cada instrumento de avaliación é o seguinte:

- 1) Proba escrita: Cun peso do 70% sobre a puntuación total da cualificación.
- 2) Proxecto empresarial: Cun peso do 25% sobre a puntuación total da cualificación.
- 3) Actividades e casos prácticos: Cun peso do 5% sobre a puntuación total da cualificación. As actividades e casos prácticos deberán estar debidamente realizados e entregados nos prazos establecidos.

Para superar positivamente o módulo é preciso acadar como mínimo 5 puntos na avaliación final.

A cualificación de cada avaliación será numérica, entre un e dez, sen decimais. Consideraranse positivas as puntuacións iguais ou superiores a cinco. Se ó facer a media aritmética resulta un número con decimais, cando o primeiro decimal sexa igual ou superior a 75, a nota redondéase á alza. Pola contra, se ese primeiro decimal é inferior a 75, a nota sería redondeada á baixa. Exemplo: un 5,75 quedará en 6; un 6,74 sería tamén un 6.

As alumnas e alumnos serán informadas do peso de cada actividade e das instrucións precisas para a superación de cada unha delas ao comezo do curso.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN DA TOTALIDADE DO MÓDULO OU BEN DE PARTE DO MESMO, AO FINAL DO PERÍODO LECTIVO: Para aquelas/es alumnas/os que suspenderan algún trimestre, a profesora deseñará unha serie de exercicios e actividades a realizar polos/as estudantes de forma autónoma fóra do horario escolar, podendo preguntar dúbidas nas horas de tutoría ou durante as clases, se fose necesario. Estas tarefas serán as mesmas cas establecidas nas unidades didácticas traballadas durante o trimestre, modificando datos e levando a cabo unha atención educativa mais individualizada.

Os/as estudantes que non superasen algunha avaliación trimestral, unha vez realizadas as tarefas descritas, terán unha nova oportunidade de facelo mediante unha proba escrita de recuperación sobre a materia pendente. Esta proba de recuperación terá lugar ao longo do curso, fixándose a recuperación da primeira avaliación para o inicio do segundo trimestre e a recuperación da segunda avaliación ao longo da mesma, durante o período lectivo do segundo trimestre. A proba consistirá nun cuestionario de preguntas tipo test (puntuando negativamente as respostas incorrectas), preguntas curtas de desenvolvemento e exercicios de cálculo numérico.

Os criterios de cualificación para estas actividades de recuperación trimestrais son os seguintes:

- Tareas: 10%
- Proba escrita: 90%

Será imprescindible, para poder superar a recuperación, ter feitas as tarefas e obter un mínimo de 5/10 na proba escrita.

Se o motivo polo que o/a alumno/a suspendeu a avaliación trimestral foi a non presentación do plan de empresa, establecerase un novo prazo de

entrega para o mesmo, o cal deberá estar debidamente cumprimentado en todo-os seus apartados. Será requisito imprescindible para superar o módulo que teñan presentado os seu proxecto empresarial. Neste caso no que a non superación da avaliación debeuse á non presentación do proxecto empresarial, o criterio de cualificación será: Proxecto empresarial: 100%.

ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN PARA O ALUMNADO QUE NON SUPERE O MÓDULO ANTES DO PERÍODO DE F.C.T.:

As alumnas e alumnos que non superen o módulo antes da proposta de F.C.T., realizarán un plan de actividades de recuperación. A tal efecto, estas actividades de recuperación terán lugar durante o período de FCT do 2º curso (abril-xuño), durante o cal, se lle asignarán unas horas de tutoría para resolver dúbidas e aclarar conceptos. Durante este período desenvolveranse as seguintes actividades de recuperación:

- Resolución de actividades, que incidan nos contidos que lle supuxeron maior dificultade.
- Repetición das explicacións dos contidos que amosen maior dificultade para o alumnado, resolvendo as dúbidas plantexadas.
- Realización do proxecto empresarial, no caso de que éste non se houbese feito e presentado durante o período ordinario.

Ademáis destas actividades de recuperación, programarase unha proba escrita de Recuperación Final para o mes de xuño. Cada alumna e alumno terá dereito a recuperar o trimestre que non teña aprobado, polo que na súa proba incluíranse preguntas curtas de desenvolvemento, exercicios de cálculo numérico e un cuestionario de preguntas tipo test de contido teórico correspondentes ás unidades didácticas dos trimestres 1º e/ou 2º.

O criterio de cualificación na recuperación final será o seguinte: Proba escrita: 100%.

Para superar o módulo será preciso acadar nesta proba escrita de Recuperación Final unha puntuación mínima de 5. Ademáis será requisito imprescindible ter presentado e exposto o proxecto empresarial.

Se o motivo polo que o/a alumno/a suspendeu o módulo foi a non presentación do plan de empresa, o alumno deberá realizar o mesmo durante o período de recuperación fixado para os meses abril a xuño, debendo estar éste debidamente cumprimentado en todo-os seus apartados e debendo facer a exposición do mesmo no período extraordinario de recuperación.. Neste caso o criterio de cualificación será: Proxecto empresarial: 100%.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Os/As alumnos/as que superen a porcentaxe de faltas á clase legalmente establecida perderán o dereito á avaliación continua. Isto é, cando supere o 10% de faltas de asistencia, que no módulo de EIE, equivale a 7 sesións de 50 minutos. A estes efectos, solo se excluírán do cómputo de faltas as que estean xustificadas polos seguintes motivos: doenzas e asistencia a consultas médicas do/a estudante, morte ou doenzas graves dos seus familiares ate segundo grao, asistencia á exames de idiomas e renovación do DNI ou do Carnet de Identidade e asistencia a xuízos ou mesas electorais. Estas faltas deberán estar xustificadas mediante documento orixinal expedido polo organismo correspondente e co selo oficial (EOI, Centro Médico, Informe médico de incapacidade de asistencia á clase, Informe Hospitalario de Urgencias, Informe Hospitalario de incapacidade de asistencia á clase, Funeraria, Policía..) So se poderán xustificar faltas hasta un máximo de 8 sesións (aproximadamente o 13% do total de sesións do módulo). As faltas, aínda que sexan xustificadas que sobrepasen ese número, serán faltas non xustificadas e computarán para a perda de avaliación continua.

O alumnado que perdese o dereito á avaliación continua deberá responsabilizarse da entrega dun proxecto empresarial realizado de xeito individual, así como da realización dunha proba escrita final. Este conxunto de probas denomínase Proba Final Extraordinaria e as súas características defínense a continuación:

- Proxecto empresarial (25% da cualificación): o/a estudante terá que poñerse en contacto coa profesora ó fin de coñecer os requisitos e contidos

do plan de empresa a realizar. O plan de empresa terá unha cualificación máxima de 10 e o/a estudante terá que obter un mínimo de 5 para poder aprobar o módulo. O plan de empresa deberá ser entregado en papel debidamente encuadernado e presentado e ademais deberá expoñerse de xeito oral co apoio dunha presentación power point do mesmo.

- Proba escrita/exame (75% da cualificación): Constará de dúas partes: unha teórica e outra práctica. Na parte teórica inclúiranse 50 preguntas tipo test, de resposta única, que abrangue os contidos das unidades didácticas (as respostas incorrectas puntuarán negativamente). Na parte práctica inclúiranse varios supostos prácticos e/ou exercicios de cálculo numérico. Deberán superarse positivamente as dúas partes. O exame terá unha cualificación máxima de 10 e o/a estudante terá que obter un mínimo de 5 para poder aprobar o módulo.

O/a estudante deberá superar ambas probas para poder aprobar o módulo. Os criterios de avaliación neste caso son os considerados mínimos esixibles para a adquisición da avaliación positiva.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

7.1. PROCEDEMENTO PARA O SEGUIMENTO DA PROGRAMACIÓN.

A Programación, como guía que se vai seguir no proceso de ensino-aprendizaxe no período dun curso académico e como garantía para o alumnado, debe ser cumprida integralmente. Sen embargo, como elemento vivo que é, estará sometida a adaptacións no tempo, na metodoloxía e nos obxectivos e contidos que, ao longo dos anos irán dando a medida das correccións que se deban introducir para que cumpla mellor a súa función. Neste sentido cómpre fixar un procedemento de seguimento da programación na que se avaliará:

- A adecuación dos contidos recollidos para acadar as aprendizaxes propostas e a súa adecuación as características do ámbito produtivo e as necesidades do alumnado.
- Valoración do seguimento da programación na reunión de departamento, que se celebrará cunha periodicidade mensual, onde se analizará o grado de cumprimento da programación no referente á temporalización, contidos impartidos e as actividades realizadas conforme ao programado inicialmente.

No caso de establecer modificacións, estas deben ser recollidas e posteriormente incorporadas á Memoria de Fin de Curso. Estas modificacións non deben ter a súa orixe só nos criterios da docente, senón que este deberá considerar outros elementos á marxe da propia experimentación, facilitando a participación ao alumnado para que exprese o seu grado de satisfacción co sistema seguido para acadar os obxectivos establecidos.

7.2. AVALIACIÓN DA PROPIA PRÁCTICA DOCENTE.

Algúns dos aspectos que a profesora deberá considerar na autoavaliación da práctica docente son:

- Organización e coordinación co profesorado do ciclo formativo.
- Adecuación do grao de dificultade das actividades ás características do alumnado.
- Grao de motivación dos alumnos nas actividades propostas pola profesora.
- Planificación das tarefas: distribución e dotación de medios e tempos.
- Ambiente de traballo, relación entre o alumnado, e entre alumnado e a profesora.
- TICs: uso e manexo por parte do alumnado e da profesora.
- Habilidades de comunicación verbal e non verbal na transmisión dos contidos.
- Claridade na presentación dos contidos nos medios audiovisuais empregados.

Algúns instrumentos para avaliar a práctica docente son:

- Cuestionarios anónimos de autoavaliación cumprimentados polas/os alumnas/os.
- Informes dos traballos en equipo.
- Notas recollidas na realización de tarefas.
- Entrevistas con alumnado e profesorado.
- Sesións e avaliacións.
- Reunións de departamento.
- Resultados do proceso de aprendizaxe nas avaliacións trimestrais e na final.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

A diversidade preséntase no ámbito da formación en múltiples formas e vén expresada por unha serie circunstancias, tales como: coñecementos e experiencias persoais e laborais previas, motivacións e expectativas ante o aprendizaxe, intereses persoais, profesionais e vocacionais, competencias básicas e específicas, ritmos de traballo e de aprendizaxe, situacións persoais e familiares, habilidades e des-trezas desenvolvidas, orixe nacional ou étnico diferenciador, contorna socioeconómica do lugar de residencia, discapacidades físicas, psíquicas e/ou sensoriais ou sobredotación intelectual, entre outras.

Debemos contemplar a diversidade como fonte de oportunidades e de riqueza, centrándonos en adecuar os diversos aspectos metodolóxicos ás singularidades do noso alumnado.

Para iso, ao comezo do curso, levarase a cabo unha primeira recollida de datos académicos e de experiencia profesional proporcionada polas propias alumnas e alumnos ao cubrir as fichas correspondentes. Coa mesma finalidade, ao inicio de curso, a profesora coordinarase coa titora e co resto do equipo docente do grupo para recoller información sobre os coñecementos previos do alumnado durante as reunións de "avaliación inicial de ciclos". Así mesmo, valorará a información dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada, e consultará co departamento de Orientación en caso de detectar alumnas e alumnos con necesidades educativas especiais ou que requiran apoio educativo específico.

Ao comezo do curso realizarase un cuestionario inicial con preguntas sobre o módulo ao obxecto de ter unha idea xeral dos coñecementos previos que ten o grupo sobre o módulo. Ademais, ao longo do curso, ao inicio de cada unidade didáctica, formularase preguntas ao grupo de xeito oral, coa fin de identificar o nivel de coñecementos do alumnado a respecto da materia a impartir, téndoo en conta para adecuar os medios didácticos a utilizar.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Esta proposta didáctica ten en conta o principio de "deseño para todas e todos". Para tal efecto recolle ás medidas necesarias para que calquera alumna ou alumno poida acadar os resultados de aprendizaxe do módulo. Cómpre que calquera alumna/o poida acadar os resultados de aprendizaxe do módulo adoptando medidas de reforzo e apoio, pero sen que estas afecten de forma significativa á consecución dos resultados de aprendizaxe previstos para cada un dos módulos profesionais, tal e como establece o decreto 114/2010.

A diversidade preséntase no ámbito da formación en múltiples formas e vén expresada por unha serie circunstancias, tales como: coñecementos previos e experiencias persoais e laborais, motivacións e expectativas ante o aprendizaxe, interese persoais, profesionais e vocacionais, capacidades xerais ou diferenciadas, ritmos de traballo e de aprendizaxe, situacións persoais e familiares, habilidades e destrezas desenvolvidas, orixe nacional ou étnico diferenciador, contorna socioeconómica do lugar de residencia, minusvalideces físicas, psíquicas e/ou

sensoriais ou sobredotación intelectual, entre outras.

Debemos contemplar a diversidade como fonte de oportunidades e de riqueza, centrándonos en adecuar os diversos aspectos metodolóxicos ás singularidades do noso alumnado.

Será preciso realizar unha avaliación inicial, coa amplitude que se considere necesaria, coa colaboración do departamento de orientación, para detectar ao alumnado con necesidades educativas especiais e as súas demandas específicas. Tomando en consideración o establecido pola GABE e polo Decreto 114/2010 respecto a atención á diversidade, cómpre facer unha breve referencia á serie de medidas que teríamos en conta na atención a este tipo de alumnado:

- * Medidas de acceso ao currículo para alumnas/os con deficiencias sensoriais ou físicas: entrega do material cun tamaño de fonte máis grande ou en outros formatos.
- * Agrupamentos heteroxéneos: á hora de traballar en equipo estes serán formados por alumnas/os con diversidade de competencias e motivacións, coa fin de que as propias alumnas e alumnos se axuden entre si.
- * Adaptacións curriculares non significativas para aquelas/es alumnas/os con necesidades educativas especiais, co asesoramento do departamento de orientación e sen que afecten aos elementos preceptivos do currículo.
- * Actividades de ampliación e de investigación para aquelas/es alumnas/os que presenten un rendemento académico moi superior o resto do grupo: emprego das TICs e fomento da busca autónoma de información para resolver supostos e analizar a realidade sociolaboral.
- * Medidas de reforzo educativo tales como actividades graduadas segundo diferentes niveis, garantindo sempre a adquisición dos contidos mínimos; modificación da localización do alumno en clase; repetición individualizada dalgunhas explicacións ou potenciación da participación da/o alumna/o e a consecución de pequenos logros como elementos de motivación.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

O noso labor é formar persoas e profesionais competentes, polo que debemos axudar ao desenvolvemento do alumnado en distintos ámbitos:

- a) Desenvolvemento profesional: se trata de que cada alumna e alumno desenvolva de forma progresiva as capacidades xerais e específicas necesarias para afrontar de xeito coherente a súa opción profesional.
- b) A identidade persoal: intentaremos contribuír ao seu desenvolvemento en distintos ámbitos: construción do autoconcepto e desenvolvemento da autoestima.
- c) Desenvolvemento Social: traballaremos en equipo, debates, coloquio, traballando a prevención e resolución de conflitos e fomentando a participación na aula.

As principais ferramentas para lograr este desenvolvemento son as ensinanzas transversais e a educación moral e ética no ámbito laboral:

A. AS ENSINANZAS TRASVERSAIS.

En distintos momentos das unidades didácticas trátanse contidos transversais, sempre de forma integrada cos contidos do módulo.

A.1. Educación Ambiental

Obxectivos

1. Respetar as normas urbanísticas e ambientais, na localización e posta en marcha da empresa.
2. Desenvolver unha actitude crítica ante a ética ambiental das empresas.
3. Coñecer e reflexionar sobre os problemas ambientais actuais.

Inserción: na localización da empresa e na xestión comercial.

Metodoloxía: Formularase unha reflexión sobre a necesidade de respectar as normas urbanísticas e ambientais para a implantación da empresa.

Tamén se realizará unha análise crítica das normas ambientais que afectan ás licenzas de apertura de establecementos e de obras.

Avaliación: Valorarase a descrición e análise de noticias nos medios de comunicación sobre este tema e as propostas de posibles cambios de actitude fronte á situación ambiental.

A.2.Educación moral e cívica

Obxectivos

1. Valorar a necesidade de colaboración na actividade emprendedora.
2. Ser consciente da responsabilidade do empresario sobre o desenvolvemento e a confidencialidade nos procesos de xestión dunha empresa.
3. Desenvolver criterios de actuación que favorezan intercambios responsables e comportamentos de respecto e xustiza no posto de traballo.

Inserción: na elaboración do proxecto empresarial e na xestión administrativa da empresa.

Metodoloxía: Desenvolveranse exercicios de cooperación nos procesos de creación e desenvolvemento dun proxecto empresarial, nos que sexa necesario un compromiso para levar adiante un proxecto.

Avaliación: Valorarase a actuación ante situacións de traballo en grupo nas que a colaboración determina o éxito ou o fracaso, así como a toma de decisións por parte do alumnado, que supoña buscar e aplicar novas solucións ante problemas empresariais.

A.3.Educación para a igualdade entre os sexos

Obxectivos

1. Desenvolver actitudes críticas e suxerir cambios fronte a aquelas manifestacións sexistas que poidan xerarse no ámbito laboral.
2. Favorecer a igualdade de oportunidades de ambos os dous sexos no ámbito empresarial.

Inserción: na elaboración do proxecto empresarial, na elaboración e a formalización da documentación administrativa e na xestión do persoal.

Metodoloxía: Formularase a resolución de conflitos ou dilemas morais, reflexionando, valorando, argumentando e actuando con respecto e tolerancia ante a diversidade social. A continuación realizarase unha posta en común de experiencias persoais que poñan de manifesto algunha vivencia de discriminación social. Tamén se propoñerán exercicios para o desenvolvemento da autoestima.

Avaliación: Analizaranse situacións de discriminación en ámbitos laborais e empresariais. Estudaranse casos que formulen a igualdade de oportunidades no ámbito empresarial. E analizarase a documentación para determinar onde e por que se producen situacións de discriminación.

A.4.Educación nas novas tecnoloxías

Obxectivos: Preténdese que as alumnas e alumnos adopten actitudes favorables na incorporación, o uso e a actualización das novas tecnoloxías, así como o uso de instrumentos que ofrece a tecnoloxía nos procesos de posta en marcha do proxecto empresarial.

Inserción: na elaboración do plan de empresa, na busca de lexislación e normativa e na elaboración de documentación administrativa.

Metodoloxía: Realizaranse actividades que supoñan o emprego de novas tecnoloxías tanto no ámbito de toma de decisións empresariais, coma na realización de trámites de constitución e posta en marcha e na elaboración de documentos administrativos.

Avaliación: Valorarase a aplicación de recursos relacionados coas novas tecnoloxías na elaboración do Plan de Empresa e na resolución de casos prácticos.

B. EDUCACIÓN MORAL E ÉTICA NO ÁMBITO EMPRESARIAL.

O tratamento dos valores éticos e morais no ámbito empresarial céntrase nos seguintes aspectos:

- a) A propia identidade: autoestima, seguridade persoal, autonomía, responsabilidade, creatividade, xestión da propia formación, realización persoal e coherencia entre a súa conduta e as súas conviccións.
- b) A relación cos demais: respecto, tolerancia, diálogo, xustiza, solidariedade e defensa dos dereitos humanos.
- c) A relación co ámbito: respecto pola natureza, o medio ambiente e o patrimonio cultural.

Para tratar estes temas usaremos técnicas como debates en clase e análise de casos reais ou simulacións.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Á marxe das actividades de ensino-aprendizaxe deseñadas para cada unha das unidades didácticas, cómpre describir outras actividades que se diferenzan de aquelas polos recursos, tempos e espazos necesarios para o seu desenvolvemento: actividades complementarias e extraescolares. A intención de programar este tipo de actividades no módulo de EMPRESA E INICIATIVA EMPRENDEDORA é completar a formación do alumnado, achegándonos á realidade social e escoitando outras voces á marxe da da profesora, coñecendo de primeira man os recursos cos que contarán cando vaian a desenvolver a súa profesión.

A continuación defínense ambos tipos de actividades, enumerando algunhas das que poden ser programadas polo departamento para ser levadas a cabo durante os dous primeiros trimestres do curso escolar:

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS: realízanse co alumnado en horario lectivo e, formando parte da programación, teñen un carácter diferenciado polo momento, espazo ou recursos que utilizan:

1ª- Charla-coloquio dunha persoa experta en temas de franquicia e contratos de intermediación comercial, sempre e cando se o departamento dispoña de orzamento para a actividade.

2ª- Charla-coloquio dunha persoa experta do Igape sobre emprendemento do programa ACTUA de Eduemprende xunto coa experiencia dunha persoa emprendedora contada en primeira persoa.

3ª- Charla-coloquio dunha persoa experta en cooperativas do organismo ESPAZOCOOP, xunto coa experiencia dunha persoa cooperativista contada en primeira persoa.

4ª- Talleres-obratorios impartidos por voluntariado do Banco Santander sobre finanzas do programa FINANZAS PARA MORTAIS de Eduemprende.

5ª- Cine fórum: visionado de fragmentos de películas como ferramenta de aprendizaxe. O alumnado deberá cubrir un cuestionario con varios temas de reflexión unha vez remata a película. Tamén dará lugar ao debate e a posta en común de ideas. É unha actividade adecuada para levar a cabo tras as sesións de avaliación de cada trimestre. Exemplos de películas que poderíamos proxectar:

-Pisando Forte.

-A Rede Social.

-Piratas de Silicon Valley.

-Jobs.

-Moneyball.

-Thank You For Smoking.

-Secretos de estado.

-A Familia Jones.

-Boomerang.

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES: son aquelas organizadas polo centro, que deben figurar na programación xeral anual, aprobada polo Consello Escolar e que se realizan fóra de horario lectivo e de forma voluntaria. Por exemplo:

Visitas a Conxemar e FranquiAtlántico, ou calquera outra feira relacionada co emprendemento, sempre e cando contemos con orzamento para organizar os desprazamentos.

Visita ao viveiro de empresas do centro.

10.Outros apartados

10.1) Secuenciación da programación

Na primeira aula de comezo do curso os alumnos e alumnas serán informados da presente Programación, e do número de unidades de que

consta, así como dos contidos de cada unha delas e dos textos a utilizar para o estudo e preparación. A profesora elaborará materiais propios e utilizará como plataforma de comunicación co alumnado, a aula virtual moodle e o correo electrónico.

Tamén se lles indicará como serán cualificados, indicando o peso de cada proba ou instrumento de avaliación.

Serán informados tamén das datas aproximadas dos exames, que deberán ser confirmadas na aula nas proximidades dos días sinalados, así como de cando se farán os exames de recuperación.

Informarase igualmente do número de faltas de asistencia que dará lugar á perda da avaliación continua. Con carácter xeral, neste módulo, establécese o número de 6, constituindo o 10% das sesións do módulo (isto é, 63 sesión).